

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ-CHERLA. CU UN ADAOS NEOFICIAL

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

Incheierea Anului Sfânt.

Venerați Frați.

Anul Sfânt extins de Sfântul Părinte Papa Piu XI cu toate comorile sufletești pentru lumea întreagă, se apropie de încheiere.

Până la Înălțarea Domnului sunt a se împlini toate cele prescrise în Pastorală comună a Episcopatului nostru, dându-se posibilitatea câștigării iertării celei mari tuturor credincioșilor, dela mic la mare.

Suntem încredințați, că Veneratul Cler și-a plinit cu sfințenie datoria de-a vesti și de-a tâlmăci cele rânduite tuturor credincioșilor, atât din parohii cât și din cele mai mici filii.

Informațiile primite, că unor credincioși nu li-s'ar fi vestit cele dispuse de noi, nu ni-le putem explica, decât că aceia nu vor fi fost atunci acasă sau la biserică.

Decumva totuși, spre cea mai mare durere a sufletului nostru, această gravă neglijență ar fi o tristă realitate, prin aceasta invităm pe toți frații protopopi și preoți, să repare întrelăsarea împreună cu păcat greu și în scurtul respimp, până în ajunul Înălțării Domnului, să plinească toate cele dispuse, dând posibilitate tuturor credincioșilor, din toate parohiile și filiile, de-a câștiga toate indulgențele cu mare iertare.

Marea răspundere, pentru orice întrelăsare, rămâne întreagă înaintea Domnului, iar din partea noastră vor urma necesarele sancțiuni.

Mult Onorat Frațiile Voastre veți

organiza fără amânare în tractul întreg lucrarea sfântă, acolo unde nu s'a făcut până acum.

La termenul fixat ni-se vor înainta rapoartele detaliate, pentru întreg tractul protopopesc și nădăjduim să avem mângâiere deplină.

Cluj, la 15. Maiu 1935.

Cu arhirescă binecuvântare:

ss. **Episcop Iuliu**

Nr. 3263.

Numiri.

Onoratul *Petru Domșa*, paroh în Cluj-Mănăstur II, este numit *protopop onorar*, cu facultate de-a purta brâu roșu.

Dat în Cluj-Mănăstur, cu ocazia Liturgiei arhieresti pontificată în biserica Calvaria la 5 Maiu și publicat în șed. conz. ținută în 9 Maiu 1935.

Nr. 3200.

Onoratul *Gavril Blaga*, preot în Vima mare, este transferat în aceeași calitate la parohia Șasa (tr. Ileanda).

Din șed. conz. 18 Aprilie 1936.

Nr. 2685.

Onoratul *Emil Caienariu*, preot nouhirotonit este numit *administrator local* la parohia Vima mare (tr. Ileanda).

Din șed. conz. 18 Aprilie 1935.

Nr. 2854.

Onoratul *Petru Tofan*, preot în Romuli este numit *administrator local* la parohia Mititeiu (Vicariatul Rodnei).

Din șed. conz. 9 Maiu 1935.

Nr. 2808.

Sfântul Mir.

Invităm pe Mult Onorații Frați Protopopi, cari încă n'au ridicat Sf. Mir pentru anul 1935, să ridice fără amânare dela Episcopie Sf. Mir, necesar pentru parohiile din protopopiatul lor. Mirul vechiu se va arde.

Cluj, la 21 Maiu 1935.

Nr. 3408.

Socotelile bisericesti și conversiunea datoriiilor.

Pentru o procedare uniformă în pregătirea socotelilor bisericesti, pe lângă cele dispuse cu No. 4185/1932, lăsăm următoarele:

Purtătorii oficiilor protopopești sunt invitați a se îngriji, ca la compunerea socotelilor bisericesti de pe anul 1934, operațiunea de relaxare a pierderilor provenite din aranjamentele ce s'au făcut cu datorașii bisericilor prin aplicarea legii de conversiune a datoriiilor, în ziarul și socotelile bisericesti de pe anul 1934 să se facă așa, cum se prevede în „instrucțiunea” dată pentru compunerea socotelilor bisericesti cu No. 4185/1932, fără a se cere aprobare prealabilă din partea Ordinariatului.

Acei datorași, cari până la finea anului 1934 nu și-au aranjat datoriile față de biserică în sensul legii, să fie trecuți în socotelile anului 1934 cu datoriile lor neschimbate din 1933.

Cu ocaziunea publicării socotelilor bisericesti în adunările generale a credincioșilor să se examineze, dacă datorașii cari au beneficiat de legea conversiunii, aieva au întrunit condițiunile prevăzute de lege.

Din șed. konz. 18 Aprilie 1935.

Nr. 2817.

Pentru credincioșii din Oltenia.

Onorații Frați cari au credincioși duși în județele Olteniei și în Craiova să trimită adresele acestora Oficiului Parohial gr. cat. în Craiova. — Str. Miron 19.

Din șed. konz. 16 Maiu 1935.

Nr. 3237.

Abonamentul pentru aparatele de radio.

Se atrage atențiunea Onoraților Frați, cari au aparate de radio să-și clarifice situația cu Societatea de Radiofuziune, dacă nu ar fi lămurită până acum.

Cluj, la 20 Aprilie 1935.

Nr. 2871.

Distrugerea gândacilor.

Lăsăm Veneratului Cler să dea tot concursul primăriilor la strânsul și distrugerea gândacilor de Mai (cărăbușilor) potrivit instrucțiunilor trimise la toate primăriile.

Cluj, la 3 Maiu 1935.

Nr. 3617.

Instrucțiã premilitară.

Pentru orientarea Veneratului Cler și asigurarea instrucției religioase a tinerilor obligați la instrucțiã premilitară, publicăm mai jos două ordine ale Inspectoratului pregătirii premilitare către subinspectoratele aceluiași oficiu:

I. Nr. 4588 din 16 Febr. 1935.

La inpecțiile făcute câtorva subcentre de pregătire premilitară, s'a constatat, că educația religioasă lipsea din programul ședințelor.

Cum Inspectoratul Pregătirii Premilitare consideră această educație ca parte integrantă din programul pregătirii premilitare, cu onoare vă rugăm să binevoiți a lua imediat următoarele măsuri:

În programul fiecărei ședințe va fi asistarea la slujba religioasă și ascultarea predicii, la bisericile respective confesiunii tinerilor, unde vor fi duși cu frontul.

În acest scop șeful subcentrului va lua înțelegere, cu 2—3 zile înainte de ședință, cu preotul din comuna reședință a subcentrului, fixând ora la care tinerii premilitari vor fi duși la biserică spre a asculta serviciul religios și predica, pregătită din vreme, după un program stabilit dinainte de amândoi.

Ora ducerii la biserică și a predicii se lasă la alegerea preotului: înainte de începerea ședinței, după ședință, sau în timpul ședinței, dacă biserică e aproape de localul unde se desfășoară programul.

Dacă biserică e departe de acest loc (1—2 km.) se poate aranja ca tinerii premilitari să fie duși să asiste la serviciul re-

igios și să asculte predica numai de 2 ori pe lună, înainte sau la sfârșitul ședinței de pregătire premilitară, iar de două ori va veni preotul să țină predică tinerilor, în sala unde se țin ședințele de educație, obicinuît după ce termină slujba în biserică.

Se atrage atențiunea asupra stabilirii acordului între șeful subcentrului și preot și a alegerii subiectelor predicilor ce se vor ține, cari trebuie să răspundă scopului urmărit de pregătirea premilitară: educația morală a tineretului.

II. Nr. 6902 din 6 Aprilie 1935.

Am onoare a face cunoscut că la Inspectoratul Pregătirii Premilitare se primesc zilnic reclamațiuni din partea organelor bisericesti, în sensul că ședințele de pregătire premilitară, având loc Duminicile și sărbătorile dimineața, se împiedecă tinerii de a participa la serviciul religios, în bisericii, potrivit confesiunii fiecăruia.

Peutru a nu se mai da loc la asemenea reclamațiuni, cu onoare vă rugăm să binevoii a dispoza următoarele:

— Subcentrele de pregătire cari au tineri de mai multe confesiuni, iar în comuna de reședință a subcentrului nu se găsesc biserici pentru toate confesiunile, vor organiza ședințele de pregătire premilitară după amiaza sărbătorilor, pentru ca Duminicile tinerii să poată lua parte, în comuna lor, la serviciul religios, potrivit confesiunii fiecăruia.

— Subcentrele, cari deși au tineri de mai multe confesiuni, dar cari au însă în comuna de reședință a subcentrului bise-

rici pentru toate confesiunile, vor ține ședințele de pregătire premilitară în dimineața sărbătorilor, respectându-se însă dispozițiunile ordinului No. 4588 din 15 Februarie 1935.

Inspectorul Pregătirii Premilitare
General de Divizie

(ss.) A. Alimănescu

Șeful de Stat Major

Colonel (ss.) Corciu Ștefan.

Din șed. conz. 9 Maiu 1935.

Nr. 3000.

Concurs la parohii.

Parohia Stana cu filia Petrinzel se curentează cu termenul de 15 Iunie 1935.

Din șed. conz. 16 Maiu 1935.

Nr. 3342.

Doritorii de-a dobândi unul din acest beneficiu parohiale, să-și înainteze rugărilor la Ordinariatul episcopal în termenul concursual — pe calea oficiului protopopesesc competent, — provăzute cu următoarele documente:

1. Absolutorul teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesesc
3. Extras autentic din protocolul școlar despre catehizarea elevilor școlari, în anul școlar 1933/34, la caz, că școala în anul școlar trecut n'a funcționat atestat oficios, că prunci totuși au fost catehizați
4. Extras autentic din protocolul predicilor de pe un an, care se termină la data când se înaintează rugare.

La rugărilor înaintate fără aceste documente, — dintre cari cele de sub 3 și 4 trebuie să fie vizate și autentificate de către oficiul protopopesesc, — nu se va reflecta.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

Raportul Reuniunii de Misiuni.

Publicăm în numărul prezent raportul Reuniunii noastre diecezane de Misiuni Sfinte despre activitatea desfășurată în cursul anului trecut, precum și raportul asupra casei Reuniunii cu finea luni Decembrie 1934.

Frații preoți vor ceti cu atențiune și vor cumpăni cu tot adinsul îndrumările binevoitoare cuprinse în raport, îndemnându-se ast'el a avea față de misiunile populare o considerare tot mai înaltă, nizuindu-se a le aranja în parohiile lor pentru adevăratul bine sufletesc al credincioșilor și pentru

regenerarea și înviorarea spirituală a parohiei.

Raport general

despre activitatea Reuniunii diecezane de Misiuni sfinte din Cluj în anul 1935.

Din rapoartele ce le deținem, în anul 1934 s'au ținut misiuni în următoarele locuri:

1. *Sucutard* la 23—25 Martie sub conducerea Păr. Corneliu Budu, ajutat de P. P. Andrei Bojor, Tertulian Micu, A. Fărcașiu și A. Mureșan cu 5 predici și 540 împărțășiri.

2. *Certege* la 23—26 Martie sub

conducerea Păr. Cosma Avram ajutat la mărturisiri de P. P. I. Șuciu prot., V. Horga, V. Iobagiu, I. Deac și V. Horvath cu 4 predici și 690 mărturisiri.

3. *Negreni* la 21—24 Aprilie prin păr. Dr. Emilian Lemenyi, ajutat de P. P. V. Pop și A. Pinteș cu 7 predici și 100 mărturisiri.

4. *Chichișa* la 21—23 Aprilie prin păr. S. Chișiu, ajutat de P. P. C. Oțiel, A. Petran, G. Trenca, G. Moldovan și Gh. Mărghitaș cu 7 predici și 240 mărturisiri.

5. *Morlaca* la 23—26 Aprilie prin păr. I. Mereu ajutat de P. P. G. Rusu, I. Ștefan, I. Cobârzan, E. Anca, și V. Pop cu 608 mărturisiri și 5 predici.

6. *Cubleșul Someșan* la 21—24 Aprilie prin P. P. E. Boca și I. Ciocoi cu ajutorul preoților din jur, s'au ținut în total 8 predici, iar mărturisiri au fost 276.

7. *Braniste* la 28—30 Maiu sub conducerea păr. A. Ciurdărean, ajutat de P. M. Rațiu cu 7 predici și 154 mărturisiri.

8. *Chișa* la 29—30 Iunie sub conducerea Păr. Gr. Strimbu, ajutat de preoții comunelor învecinate; s'au ținut în total 8 predici și s'au mărturisit peste 260 credincioși.

9. *Rodna* la 4—6 August sub conducerea păr. Dr. Cosma Avram cu concursul P. P. P. Grapini, A. Chintean, V. Pop, A. Buga, Ov. Bulbuș și a preoților locali cu 222 mărturisiri și cuminecări.

10. *Ilișua și Dobric* la 4—6 August sub conducerea păr. G. Mânzat, ajutat de preoții din jur; mărturisiri circa 300.

11. *Suciul de sus* la 4—6 August sub conducerea Revsm. păr. Dr. Titus Malai, ajutat de preoții din jur, cu 205 mărturisiri.

12. *Cluj* parohia V., sub conducerea păr. I. Handrea, ajutat de P. P. L. Nicoară și V. Poruțiu; în parohia VI conduse de păr. V. Pandrea, ajutat de păr. V. Chindriș. În ambele s'au împărtășit circa 1000 credincioși.

13. *Iclod* la 13—15 Septembrie

sub conducerea păr. S. Chișiu, ajutat de preoții: I. Coste, E. Pioraș, A. Moldovan, A. Fărcașiu, Al. Papiu, Șt. Miclăuș și A. Oltean cu 7 predici și 328 mărturisiri.

14. *Boiu-mare* la 28 Iunie—1 Iulie, sub conducerea păr. Șt. Botha prot. ajutat de P. P. Ef. Cotețiu, I. Pop, I. Butuza și E. Filipan cu 9 predici și 402 împărtășiri.

15. *Nireș* la 21—24 Septembrie prin păr. T. Herineanu și I. Robu, ajutați și de alți preoți cari veniseră la sinodul protop. cu circa 100 împărtășiri.

16. *Iapa* la 8 Septembrie prin păr. Ciaca Pompeiu cu 5 predici și 230 mărturisiri.

16. *Valea Groșilor* la 26—28 Maiu prin păr. G. Mânzat, la cari s'au împărtășit cu sfințele Taine 126 persoane.

18. *Bogata de jos* la 25—28 Octombrie prin păr. I. Marga, ajutat de păr. Al. Paul și de alți preoți, cu 8 predici și 134 împărtășiri.

19. *Groși* la 25—29 Octombrie prin păr. I. Coste prot. Gherlei, cu 12 cuvântări și 115 mărturisiri.

20. *Șieu-Cristur* la 7—9 Septembrie prin păr. I. Marga, ajutat de P. P. I. Bârsan, I. Lemenyi, T. Bocoș cu 104 mărturisiri.

21. *Salva* la 17—21 Noembrie prin Preacuy. Păr. L. Manu, ajutat de P. P. T. Adace, V. Zinveliu, I. Chitta cu 9 predici și 695 împărtășiri.

22. *Căpușul mic* la 25—27 Oct. prin păr. P. Domșa, ajutat de preoții veniți la sinod cu 50—60 mărturisiri.

23. *Dăbâca* la 25—28 Oct. prin păr. I. Pavel, ajutat de păr. Al. Papiu cu 8 predici și 84 mărturisiri.

24. *Băișoara* la 3—5 Nov. prin păr. D. Fărcașan și păr. T. Felea, ajutați de preoții din jur, cu 6 predici și 295 mărturisiri.

25. *Săcătura* la 9—12 Nov. sub conducerea păr. Șt. Botha, ajutat de preoții: V. Cosma, I. Pop, I. Popoviciu și I. Buzură cu 8 predici și 123 mărturisiri.

26. *Boj* la 20—22 Oct. conduse de pâr. N. Nicoară, ajutat de N. Lehene, I. Checicheș și de preotul local cu 450 mărturisiri.

27. *Huedin* la 1—3 Dec. prin pâr. G. N. Ghițiu, ajutat de I. Cobârzan și E. Anca cu 4 predici și 154 mărturisiri.

28. *Cluj în catedrală*, în săptămâna a V-a din Postul mare sub conducerea Revsm. T. Malaiu cu 5 predici și foarte numeroase mărturisiri.

29. *Rodna* la 25—28 Nov. sub conducerea pâr. P. Grapini cu ajutorul preoților S. Pop și I. Pop, cu 700 mărturisiri.

30. *Maieru* la 2—4 Dec. prin S. Pop, cu ajutorul celor de mai sus, cu peste 700 mărturisiri.

31. *Sângeorz-Băi* la 5—7 Dec. prin pâr. A. Chintean și pâr. A. Buga, ajutați de P. P. S. Pop și G. Pop cu 800 mărturisiri.

32. *Șanț* la 8—9 Dec. prin preoții G. Pop și A. Buga cu 78 mărturisiri.

33. *Ardan* la 26—28 Octomvrie prin pâr. Cosma Avram cu 6 predici și vre-o 200 împărtașiri.

34. La acestea să se adauge adevaratele misiuni populare ținute la Sf. Mănăstire dela Nicula, la toate praznicile mai mari, începând dela Buna-vestire până la Ziua Crucii, dar mai ales la praznicile Sfintei Mării Mari, Tăierea Capului Sf. Ioan, Sf. Mărie Mică și Ziua Crucii. — Cu aceste ocaziuni s'au rostit zeci de cuvântări sacre din partea mai multor preoți, și s'au împărtașit cu Sfintele Taine mai multe mii de credincioși, cari cu zecile de mii au pelerinat la acel sfânt lăcaș de închinăciune.

Deci s'au ținut misiuni în total în 34 locuri, cu peste 170 predici, împărtașindu-se cu sfintele taine aproape 11.000 credincioși.

De încheiere notăm următoarele:

1. Indemnăm și acum cu stăruință pe frații preoți ca pătrunzându-se tot mai mult de importanța misiunilor pentru regenerarea sufletească a credincioșilor, să aranjeze misiuni populare în pa-

rohiile în cari încă nici odată nu s'au ținut atari deprinderi sufletești. Prin aceasta vor da dovadă, că înțeleg necesitatea acestor reînnoiri sufletești și poartă interesul cuvenit față de sufletele încredințate păstoririi lor. Deci cu drag și cu încredere să se ceară misiuni dela Comitetul Central, nebu-gând în seamă eventualele spese împreunate cu aceste reculegeri și premeniri spirituale.

2. Reflectăm cu tot adinsul pe Frații Preoți să se acomodeze întocmai directivelor date de acest Comitet Central, în Nr. 7—8 din 1932 și în Nr. 23 din 1934 al „Curierului Creștin“, precum și Statutelor modificate și publicate în Nr. 19—20 din 1—15 Octomvrie 1934 al organului oficial „Curierul Creștin“, cu deosebire să aibă în vedere cele referitoare la confesarul extraordinar (paroh vecin) pe timpul Paștilor, la concubinari, la timpul aranjării misiunilor, la apostolatul presei etc. Să se noteze bine *odată pentru totdeauna*, că misiunile nu sunt a se cere numai cu o săptămână ori două înainte, ci cel puțin cu 2 luni înainte. Așa că de aci înainte nu se vor putea rezolvi cererile acelor, cari reclamă misiuni momentane, în ceasul din urmă, pentru care trebuie „curier special“ ori „telegramă“ etc. ca să se execute la timp. În § 32 din Statutele Reuniunii noastre de Misiuni se prescrie limpede: „pentru buna reușită a Misiunilor se vor ține seamă de următoarele: 1) după statorirea terminilor misiunilor, *preotul local va pregăti pe credincioși cu cel puțin o lună înainte*. Așa dar este foarte clar, că Misiunile trebuiesc cerute de cu bună vreme *Preotul în curs de o lună va explica* poporului ce sunt misiunile, cum trebuiesc acelea privite: ca un extraordinar dar alui Dumnezeu, ca un timp bine primit pentru lucrarea mântuirii sufletești. — Deci să se citească cu atențiune Statutele Reuniunii de Misiuni și să se pătrundă înțelesul lor. Cei ce cer misiuni numai cu câteva

zile înainte, dau dovadă, că nu sunt în curent cu însemnătatea misiunilor. Pentruca toți Frații preoți să aibă un concept cât de adecuat despre Misiunile populare, Presidiul Reuniunii a publicat cu data de 28 Febrnarie 1934 în Nr. 5 al „Curierului Creștin“ dela 1 Martie 1934 la paginile 44 și 45, programul ce se prescrie pe vremea misiunilor; „Chestionarul“ pentru ca preotul local să poată face raportul detaliat despre misiuni, precum și rescrisul ce se trimite dela Presidiul Reuniunii — în care se dau inviațiunile privitoare la pregătirea misiunilor pentru credincioșii proprii, pentru cei din satele vecine, chemarea Fraților preoți ajutători la spovedanii etc. Dacă frații preoți cari au cerut misiuni de urgență, ar fi citit toate cele de mai sus și le-ar fi pătruns prin un studiu adâncit, cu siguranță nu ar fi cerut misiuni numai cu o săptămână ori două înainte...

3. Din rapoarte observăm cu durere, că apostolatul presei e aproape inexistent! Chiar și în locurile unde ar fi mai necesar. Avem destule cărți religioase morale atât pentru intelectuali, cât și pentru poporul de rând, cari ar trebui cumpărate pentru bibliotecile parohiale și răspândite printre credincioși, îndemnând înșiși preoții pe parohienii lor să le citească și indicându-le cari anume cărți sunt a se citi. Să se înființeze biblioteci populare religioase în fiecare parohie, luând în considerare cum sectarii își răspândesc învățăturile lor rătăcite prin presa lor, răspândită prin colportori abili... Până când cărțile religioase-morale ale presei noastre bune se umplu de praf pe rafturile Librăriilor diecezane! Și în urma acestora, autorii presei bune își pierd orice voie de-a mai lucra în vii-

tor, văzând indiferentismul Fraților preoți față de presa bună...

4. Tot din rapoarte se vede, că în multe locuri nu există asociații religioase, ori și dacă există, puțină activitate se produce mai ales pe terenul vieții sufletești... Nu se insistă destul la mărturisirea frecventă, lunară. Frații preoți să îndemne cu stăruință pe credincioși la mărturisirea mai deasă și să stea bucuros la îndemâna credincioșilor, cari doresc să se mărturisească și înafară de timpul Paștilor, în orice vreme de peste an.

5. Aceia, cari vreau să aibă misiuni în cursul anului acestuia, să ceară până la data de 15 Iunie, când Comitetul Central va întocmi un itinerar stabilind misiuni acolo, unde va crede de potrivit, fără a admite scuze, afară de cazul când eventual chiar în locul respectiv s'ar fi stabilit misiuni și din partea sinodului protopopesc. La sfârșitul acestui an apoi vom publica un raport general cu statistice referitoare la toate misiunile ce s'au ținut până acum.

Pe anul curent se remarcă următoarele zile potrivite de a ține misiuni:

Luna Iunie	15—17
„	22—23
„	28—30
„ Iulie	19—21
„ August	3—6
„	15—18
„ Septemv.	13—15
„ Octomv.	25—27
„ Noemvrie	8—10
„ Decemvrie	6—8.

Cluj, la 20 Aprilie 1935.

Dr. Victor Bojor
președintele Reuniunii.

P. Dr. Simeon Chișiu
secretarul Reuniunii.

Raport general la 31 Decemvrie 1934, asupra casei „Reuniunii de Misiuni Sfinte“, a diecezei de Cluj—Gherla în Cluj.

Averea „Reuniunii de Misiuni Sfinte“, a diecezei de Cluj—Gherla, este aceasta:

1. Sold la 31 Decemvrie 1933	— —	13.978 Lei
2. Taxe pentru „Reuniunea de Misiuni sfinte“ din salarul preoților de pe anul 1934	— —	7.800 „
Totalul intratelor pe anul 1934		— 21.778 Lei.

Spesele avute în 1934, cu misiunile ce s'au ținut:

1. On. Miron Pop — la Mușca = 386; Dr. Virgil Bălibanu la Creaca, Câmpeni și Șieștiu = 846 lei; Dr. Simion Chișiu la Gălășeni, Ilva Mare și Chichișa = 631 lei; Dr. Grigorie Strâmbu la Brusturi, Jucul de jos și Aghi-reș = 337 Lei; Dr. Cosma Avram, la Rodna, Cătălina, Ardan și Mocod = 650 Lei.

In total este suma d-	—	2870 lei.
3. Notă pentru 20 coale hârtie da concept	—	12 „
Sotalul eșitelor pe 1934 este		— 3882 lei

Deci:

Intrate pe anul 1934 este suma de	— —	21.778 lei
Eșite	— —	2882 „

Rest de cassă la 31 Decemvrie 1934 este suma de 18896 lei.

N. B. In cassă se mai află:

1. Un libel de depunere la Banca „Concordia“ în suma de	— —	69.201 lei
2. O acțiune în suma de	— —	500 „
Totalul depunerilor este		— 69.701 lei

Cluj, la 2 Maiu 1935.

Dr. Emilian Lemenyi
controlor.

Păr. Pompeiu Onofreiu
cassier.

Din șed. konz. 16 Maiu 1935.

Nr. 3279.

Partea neoficiala.

Cnvântare

la moartea lui Constantin Rusu preot pensionar, ținută în biserica Bob din Cluj de Revsm. I. Agârbiceanu.

„Doamne, la cine ne vom duce pentru că la Tine sunt cuvintele vieții de veci“.
Ev. Ioan.

Prea Sfinția Voastră,

Intristată aduare.

Mântuitorul vorbea înaintea învățăceilor Săi și a unei mari mulțimi de oameni, despre pâinea care s'a coborât din cer, anunțând înaiate instituirea Tainei sf. Eucharistii. Strămoșii jidovilor, cari îl ascultau, au fost hrăniți cu mană și au murit. Cine va mânca din adevărata pâne pogorâtă din cer,

nu va muri niciodată. Dintre noroadele ce ascultau, unii cerură să le dea aceasta pâine. Atunci Mântuitorul le-a arătat, că pânea cea cerească este trupul și sângele Său. Cine va mânca trupul și va bea sângele Său, va trăi în veci. Sf. Evangelist Ioan scrie, că din ziua aceea mulți dintre ucenicii Săi l-au părăsit spunând: Greu este acest cuvânt! Mântuitorul i-a întrebat

pe cei doisprezece: dar voi nu vă duceți dela mine? În numele tuturor răspunde sf. Petru: „Doamne, la cine ne vom duce, pentru că la Tine sunt cuvintele vieții de veci”.

Ca și când ar fi zis: Nici noi, oameni fiind, nu putem înțelege măcar mântuirii celor cerești, dar nu ne depărtăm dela Tine, pentru că Tu vestesti numai adevărul, la Tine sunt cuvintele vieții de veci, pentru că noi am cunoscut, că Tu ești Hristosul”.

Parcă sf. Petru a vorbit nu numai în numele celor doisprezece ci și a întregului șir de urmași slujitori ai Domnului.

Pentru că, întristată adunare, dacă în valurile cele grele de purtat mulți se poticnise de piatra din capul unghiului, care este Hristos, dacă mulți nu pot pune în concordanță aspra realitate a vieții cu învățătura Evangheliei și îl părăsesc pe Hristos, sau devin indiferenți pentru Evangelie, preotul s'a înjugat în adevărul lui Isus Hristos și nu-l mai părăsește niciodată. Nu numai prin educația în familie ci mai ales prin învățătura și educația din Seminar, în sufletul preotului se înrădăcește convingerea și credința, că adevărul, cuvintele vieții de veci, sunt la Hristos.

Și de când s'a vestit Evangelia, nu există caz ca un preot, din ușile împărătești, să fi vestit alt adevăr decât al lui Hristos. Alți slujbași se întâmplă să se mai abată dela adevărurile cărora le slujesc, să dea o sentință greșită, să fie înrăurit de motive laterale. Preotul între orice împrejurări și ori în ce stare sufletească personală s'ar afla, nu poate vesti decât adevărul Evangheliei. E o adevărată minune a lumii că om muritor, supus tuturor slăbiciunilor omenești, fie învățat sau neînvățat, fie vesel sau trist, să nu se abată în învățătura lui dela Evangelie, dela cuvintele vieții de veci. Așa a rânduit Hristos taina preoției, să fie în Biserica păstrătoarea și învățătoarea adevărului, pentru a se păstra Evangelia nealterată și doctrina

morală nepătată. Un om dintr'o mare lovitură a sorții, din o moarte neașteptată în familie, poate părăsi pe Hristos, nemaî prețuind învățătura Sa, care e înrânda de realitatea vieții.

Preotul izbit de soartă, ca și alții, cu răni grele în suflet, cu inima și ochii în lacrimi, vorbește mereu adevărul veșnic, idealismul Evangheliei, când viața și realitatea răstoarnă credința, încredere, nădejde în jurul său.

Grindina zdrobește sămănăturile credincioșilor odată cu ale preotului, nădejdea de un an e dusă, ei sângează alătura de ei. Dar pe când unii blastemă, alții nădăduesc; preotul, ei predică bunătatea și îndurarea lui Dumnezeu.

Într'o familie moare capul, ori un fiu. Păstorul sufletește, care abea de o săptămână ori o lună și-a îngropat un fiu, vorbește despre dreptatea, iubirea și milostivirea lui Dumnezeu. Cu inima sângerând el știe, că nu se poate abate dela Evangelie, că la Domnul căruia i-a jurat credința ca sf. Petru, sunt cuvintele vieții de veci, că adevărul Lui rămâne. Și nu-l părăsește și luptă, să nu-l părăsească nici alții.

Nu e aceasta o sarcină grea și pentru îngerti, cum a spus sf. Ioan Gură de Aur? Nu e o continuă minune aceasta Preoție lăsată de Domnul în Biserica Sa?

Dar ce vom spune, întristată adunare, de povara ce apasă pe soarta preotului român, din veacuri până azi?

Pentru că el nu a fost pus nici odată într'o singură slujbă, de care singur să se îngrijească. Să se îndeltnicească numai cu ea, că alți preoți, cari după ce părăsesc seminarul, au timp să citească, să se instrueze mereu. N'au greutățile sărăciei și a familiei, pe care le are preotul român.

Preotul nostru sătesc devine în curând agricultor, în rând cu credincioșii, aleargă toată ziua pentru traiul zilnic al lui și al familiei. Mulți nu mai au mijloace să cumpere o carte, să aboneze o revistă. Mulți oboșiți de

munca de peste zi nu mai pot citi nici chiar ceea ce ar avea la îndemână. Nu pot lucra o zi sau două în săptămână să-și pregătească predica de Duminică. Luptând din greu cu sărăcia, cu necazuri și greutăți în casă, în creșterea copiilor, cu necazuri cu poporul când trebuie ridicată biserica în locul celei vechi ce se prăbușește, sau casa parohială care nu este. Trebuind să fie vecinic gata cu sfatul, cu îndrumarea, cu ajutorul pentru alții, preotul român sătesc a rămas totuși în cursul veacurilor păstrătorul credinței nealterate, propovăduitorul moralei celei vecinice, și a condus poporul nostru pe drumul drept spre Hristos. Ia care știa, că sunt cuvintele vieții de veci.

Copleșit de necazuri, neajutorat de stăpânirile de pe vremuri, în mijlocul unui popor fără lumină, el n'a propovăduit nici o erzie nici duhovnicească, nici națională din ușa altarului. Oricât a câștigat el, a știut că adevărul de veci este la Isus.

Și în toate încercările a spus cu sf. Petru: „Doamne, unde mă voi duce dela Tine, pentru că la Tine sunt cuvintele vieții de veci?”

Și dacă preoția ar da cel puțin tarie preotului mai mare decât slăbiciunile lui omenești! Dar, acestea toate îi rămân, aici nu e apărut să nu greșească precum în propovăduirea adevărului.

Și atunci rănit și de propriile lui slăbiciuni, el tot va vesti numai adevărul.

Nu e aceasta o continuă minune ce se petrece sub ochii noștri, întristată adunare?

Și iată, că din rândurile preoților sătești, aceia cari au luptat așa de avea de purtat, ne-a părăsit azi încă unul, octogenarul Constantin Rusu, trecut abia de câțiva ani la pensiu. Adormitul Frate, în jurul sicriului căruia ne-am adunat, a plecat acum să-și primească odihna binemeritată, după patruzeci și cinci de ani de slujbă preotească, îngreunată cu multe in-

cercări și mare luptă.

Născut din familie preotească, crescut în liceele din Năsăud și Blaj, făcându-și educația preotească în seminărul teologic de acolo, paroh în Sântu, Pazinuș și Găhud, în prima parohie ridicând casă parohială, în a doua biserică nouă, văduv de 26 ani, rămas cu patru copii de crescut, cine nu vede în viața lui o pagină din istoria preoției noastre dela sate, cu toate greutățile pomenite, adăugând sarcina văduviei, pe care o știm cum apasă asupra slujitorilor altarului, rămași cu familie?

Dar adormitul în Domnul a luptat, a îndurat, a sperat, cu nădejdea mereu în Domnul, la care știe, că sunt cuvintele vieții de veci. Nu l-a părăsit, nu s'a depărtat dela El

Ba până cu câteva zile a fost cercetătorul regulat al acestei biserici, unde venea aduc să sf. Jertfa, să ajute la spovedanie, cu multă bunăvoință, neluând în seamă greutățile vrăstei și urmările unei operații, la care s'a supus înainte cu câțiva ani.

Trecea cu pași mărunți prin curtea bisericii și intra la Acela, dela care nu s'a depărtat. Căci aici este o nouă minune a preoției creștine, că până când alți slujbași pensionați nu mai pot deprinde funcțiunea lor, preotul poate liturgisi, spovedi, deși în pensiu, fiind oarecum Mântuitorul, prin însușirile ce le-a dat Tainei preoției să ne arate, că e slujbă pentru eternitate. Adormitul a avut dela Dumnezeu cea mai caldă binecuvântare, copii buni și ascultători, doi feciori azi în frumoase condiții sociale și două iubite fete, cari i-au fost sprijinul și mângâierea bătrânelului. După ce-și iea rămas bun dela copii, C. Rusu prin mine aduce calduroase mulțumiri Prea Sfinției Sale Episcopului Iuliu Hossu care i-a fost sprijinitor în orice năcaz s'a îndreptat la Arhiepiscopul cu anii de boală, și care a venit să-i dea deslegare arhiepiscopă pentru drumul lui în vecinicie.

Odihnească în pace!

Voi sunteți lumina lumii. . .

— Conferință ținută de Păr. Dr. P. Pandrea în Sinodul protopopiatului Cluj. —

Europa se zguduie din temelii și doctorii mari, chemați la căpătâiul ei nu-i află leacul.

Țara noastră încă pâraie din încheieturi; e coaptă, dar nu ca un măr domnesc, ci ca un abces, în care a intrat stiletul chirurgului: împrăstie cu puroiu, în toate părțile. E ca o pădure îngălbenită la frunze, nu pentru că ar fi toamnă, ci pentru că mii și milioane de vermi îi rod rădăcinile.

Nu pesimismul, ci trista realitate mă face să spun cele de mai sus.

Dacă ar fi cineva de altă părere e ușor să-l convertim, fără de a recurge la altceva, decât la ziare și la experiența, ce o avem fiecare dintre noi.

Nu poți lua un ziar în mână, să nu găsești în el o sumedenie de fără-delegi.

Am aici „Credința” din București, din 17 Octombrie a. c. Nr. 263. Ce poți găsi în ea: 1. Atentatul dela Marsilia, 2. Misterioasa sinucidere a unui jugoslav la Timișoara. 3. L'a omorât pe chestiuni politice. 4. Spargere îndrăzneată la Constanța. 5. Odiioasă crimă a unui sătean din județul Dolj: omoară un copil, fiindcă a asistat la un scandal. 6. Trei flăcăi omoară pe un altul cu lovituri de topor. 7. Asasina prințului Berezowski a fost condamnată. 7. Feroasa crimă din județul Dâmbovița. 9. Indrăzneț atac banditesc în județul Constanța: tâlhari au rănit grav un quard și au atacat casa unui giambaș. 10. Originala răsbunare a unor soți. 11. Agresiunea din capitală. 12. Crima din strada Rodica. 13. Patru crime într-o singură zi la Galați. 14. Contrabandă la Constanța. 15. Contrabandă în Olanda. Crime, crime și fără-delegi.

Dacă ai de lucru la justiție, — acest fundamentum regnorum — în ani de zile nu se isprăvește și oricât ar fi de dreaptă și legală cauza, nu vei găsi pe acel jurist care să-ți ga-

ranteze că vei câștiga. Nu de mult î-mi spusese un avocat, cum Curtea de cassatie în aceeași materie în decurs de câteva zile a dat două sentințe opuse.

Vă este arhicunoscută afacerea „Skoda” care a aruncat la suprafață toată murdăria societății în care trăim.

Vă este cunoscută educația elevilor, cari se constituie în bande de criminali, cari omoară oameni și jefuiesc biserici. Nu mai zic nimic de politică, — aceasta ars regmandi homines — schimbată în șmecherie, minciună și trageră pe sfoară, care a ruinat totul, chiar și satele: acest izvor dă-tător de viață al neamului.

Dar nu numai vieța publică e detestabilă, ci chiar și familia, aceasta celulă a societății umane este otrăvită: tinereță depravată, sânge stricat, concubinaj, căsătorie fără bază morală, făcută din interese meschine, încunjurarea procreerii, adulter, divorț, vitriol, procese, revolver, etc. etc. grozăviile pe cari le cunoaștem cu toții.

Nu numai la orașe ci și la sate bântuie crima și nu știm, unde am merge să nu găsim alcoolici, sifilitici, hoți și blasfemi.

Statistica Astei medicale — produsă într'un ziar unguresc din Cluj — constată că în județul Alba 50% dintre săteni sunt sifilitici. Nici airea nu e mai bine.

În acest chaos, ce facem noi, cărorora s'a zis „Voi sunteți lumina lumii.. sarea pământului?”

Oare nu suntem datori să ne gândim serios la antiteza acestor vorbe, zise de același ceresc Mântuitor: „Dacă se va strica sarea, cu ce se va săra? Dacă lumina care-i întru voi e întunec, dar întunecul cât va fi?”

Dacă lumea-i așa rea cum este, primii și cei mai mari vinovați suntem noi, pentru că noi avem datorința și posibilitatea de a-o educa, moraliza,

spiritualiza, de a-o scoate din egoismul animalic și a-i îndrepta ochii spre cer.

Nu-s și întreb noi bețivi și desfrânați, orgolioși și de o crassă neglijență?

Sunt cari fac cateheza de mântuială, ori nu o fac, predică fără cap și fără coadă, nici el nu știe ce vrea să spună, sau repetă cuprinsul Evangheliei făcând comentarii, cari întunecă sensul Evangheliei, pentru că nu-și ia osteneala să se pregătească cu toată diligența.

Biserica se deschide din Duminecă'n Duminecă, de cumva nu-i și atunci la târg, sau nu-l reclamă în oraș vre-o afacere familiară.

E plină de pajangeni s'u miroasă a murdărie de liliaci. Sf. Euharistie împărăsiată pe antimis sau pe altar, sau mucedă într'o cutie de lemn.

Har Domnului, în timpul din urmă sunt cazuri foarte rare, dar mai sun!

În viața familiară câți preoți onaniști, cari înconjură procrearea prin mijloace imorale-păcătoase (este și mijloc moral unic: neuzarea de drepturile conjugale cu învoială reciprocă)! Cât săandal nu dă familia preotului prin neîmplinirea datorințelor creștinești! Câți copii de preot nu se spovedesc și cuminecă cu anii sau chiar de loc, după ce au trecut peste școala secundară și atunci ce rod va da predica și toată munca pastorală a preotului, chiar dacă el e preot corect?! Nu-i se va replica pe dreptul: *Medice vindecă-te întâi pe tine?!*

Cât scandal nu se dă Prin luxul și patimile ce o stăpânesc, îmbrăcăminte și jocurile scandaloase nedemne de un creștin, nu de o preoteasă sau fiu sau fata de preot.

Câți fii de preot nu sunt cu căsătoria civilă, sau cununăți în biserica heterodoxă, călcând în picioare canoanele bisericii, etc., etc. Am amintit numai ce în treacăt mi-a venit în minte, am auzit pe unul: nu merg la biserică și nu mă rog, căci tata-i pro-

topop, se roagă el destul.

Câți dintre noi se spovedesc imediat ce au comis un păcat de moarte și care nu sunt de aceia, cari au o conștiință așa de laxă, încât nu mai consideră păcat de moarte decât crimele cari din firea lor te înfiorează?

Și știm bine, Fraților, că dacă avem un singur păcat de moarte, nu ne oprim pe loc ci altora ajutând, nouă ne facem rău; pe alții-i ridicăm din mocirla fărădelegii, iar noi ne cufundăm tot mai tare, cu fiecare sf. Liturgie servită, cu fiecare sacrament administrat în mod sacrileg.

Oare nu se referesc și la unii dintre noi, cuvintele Domnului zise într'o revelație: „Mulți preoți ar merita să fie trăsniți la altar când consacra, dar nu o fac pentru îngerii cari asistă.“

Preoții sunt columnele pe cari se razemă împărăția lui Dumnezeu, dar câți dintre ei nu sunt ruină și peatră de sminteală în calea trecătorilor?

De obicei preotul păcătos se laudă înaintea superiorilor cu tot ce a făcut și mai cu seamă cu ce n'a făcut, — (preotul corect când toate le face bine după posibilitate, zice cu sf. Evanghelie: „slugă netrebnică sunt, ce eram dator să fac, am făcut“; și numai atunci vorbește și el despre cele săvârșite, când e necesar pentru edificarea deaproapelui sau aceasta poate promova mărirea lui Dumnezeu, după pilda sf. Pavel) — e plin de orgoliu, mai cu seamă când îi succede să inducă în eroare pe superior și autolăudele sunt luate în seamă și apreciate.

Vai vouă cărturarilor și fariseilor fătașnici, — — — — morminte spoite cari țineți cheile împărăției cerești, unde voi nu intrați și pe cei ce vreau să intre, nu-i lăsați.

De aceștia avem puțini, dar răul ce-l fac e imens, căci știut este, că nu poți repara 10 buni cât strică unul rău.

Pentru ce spun eu relele culese din toată țara în fața unui sobor de preoți conștiinți de misiunea lor? Pentru că toți suntem mădularele trupului mistic

al lui Hristos; căpitani în oastea Lui, și atâta vreme cât n'au făcut tot posibilul ca să se ridice anatema dintre noi: suntem și noi vinovați. Și care ar putea spune că în privința aceasta a făcut tot ce a putut și ce dator era să facă? Indreptare fraternă: spune mai marilor și mai ales rugăciunea și sf. Liturgie servită cu intenția că cei răi să se îndrepteze.

În numărul 231 din 9 Octomvrie 1934 al ziarului din Cluj „Patria“, este un articol intitulat: „Uniunea voluntarilor a hotărât începerea acțiunii pentru moralizarea vieții publice“. Toți simțesc haosul în care ne sbatem și caută remedii. E drept că în acel articol se tratează numai despre doleanțele juste ale voluntarilor rămase neresolvate.

Nu sunt ei chemați, în primul loc, să moralizeze viața publică. E utilă, e foarte bună cooperarea laicilor în această materie, dar inițiatorii și conducătorii trebuie să fim noi preoții, pe cari Isus Hristos Domnul nostru ne-a ales să fim lumina lumii și ne-a trimis ca roadă să aducem, roadă care să se evedențieze și aici și să rămână și pentru vecinicie.

Ca să ne putem îndeplini această chemare, trebuie să începem cu noi și familiile noastre, să fim pătrunși în toate fibrele eului nostru, în toate clipele vieții, în tot locul și în toate împrejurările de sublima demnitate, ce ni-s'a acordat, precum și de marea răspundere la care ne-am angajat de bună voie, când am primit taina Hirotoniei: Răspundere mare față de Stăpânul absolut care ne-a ales de ambasadori ai Săi și față de sufletele nemuritoare încredințate grijei noastre. Pe noi ne-a ales Dumnezeu (Eu v'am ales pe voi) din lumea plină de fărădelegi unde am experiat prea de ajuns neputințele și slăbiciunile noastre și ne-a așezat în sanctuar, sălașul păcii, locuința lui Dumnezeu, adevărat rai pământesc pentru un preot zelos. Desleagă încălțămintele picioarelor tale, căci locul în care stai sfânt este (Eșire 3, 5).

Casei tale se cuvine sfințenie Doarhee întru lungime de zile (Ps. 32, 5).

Tot ce ne înconjură, tot ce săvârșim în acest lăcaș sfânt, ar trebui să ne facă desăvârșiți și totuși vorba sf. Ambroziu: Honor sublimis, vita deformis.

Diverse.

Excelența Sa Episcopul Iuliu la biserica „Calvaria“.

În ziua de 5 Maiu — Dumineca Tomii — Prea Sfinția Sa Părintele nostru Episcop Iuliu a descins în mijlocul credincioșilor dela Calvaria. La sosire, păr. Petru Domșa, a rostit simțite cuvinte de bun sosit la adresa Prea Sfinției Sale.

După îmbrăcarea solemnă, Prea Sfinția Sa a pontificat Liturgia arhierască asistat de Revendisimul Dr. Victor Bojor canonic, păr. Cl. Pandrea protopopul tr. Cluj-Mănăstur și păr., Petru Domșa parohul local, diaconizând Cl. Dr. Virgil Bălibanu și Cl. Dr. Emilian Lemenyi profesori de Teologie. Responsoriile au fost date de un grup de teologi, sub conducerea păr. profesor Silviu Popa și de credincioșii din biserica arhiplină.

— În cadrele Liturgiei Prea Sfinția Sa a rostit o însuflețită și convingătoare predică. În aceasta, plecând dela Evangelia zilei, arată necredința lui Toma — Apostolul, care lipsise în momentul, când Domnul se arătase celor 10. Însă arătându-i-se și lui Toma, acesta rostește cuvintele „Domnul meu și Dumnezeuul meu“, cuvinte, pe cari trebuie să le rostească azi fiecare credincios, deoarece Isus prin mențiunea: „Mai fericiți sunt, cari n'au văzut și au crezut“ ne asigură de o mare fericire, ca răsplată a credinței noastre față de El. Fără credință e cu neputință a plăcea lui Dumnezeu, credința duce la mântuire, tot cel ce crede în Isus, are viață întru sine, va fi viu în ziua cea de apoi, etc.

Plecând dela aceste multe argumente cari pledează pentru evidenție-

rea credinței adevărate: Una singură în Isus Hristos — „Calea, adevărul și viața” — Arhiepiscopul avertizează pe credincioși, că în cursul veacurilor, dar mai ales în zilele noastre, au apărut o mulțime de propagatori ai credinței neadevărate, false, fiecare spunând „*aici e Hristos*”. Dar vai omului, prin care va intra sminteala în lume! Creștinii nu trebuie să creadă acestor mincinoși, căci Hristos e numai unul și una e credința, învățătura și Biserica lui, propusă de preoții Lui.

Unii rătăciți sunt contra cinstirii sf. Cruci, pe care a fost restignit Isus pentru răscumpărarea noastră, precum și a Maicii Domnului. Inșă Arhiepiscopul accentuează, că „pecetea adevăratei credințe e cinstirea sf. Cruci și a Maicii Domnului, ocrotitoarea, mângâietoarea și binefăcătoarea noastră, împreună cu Isus”.

Prea Sfinția Sa avertizează pe credincioșii acestei parohii să fie atenți, deoarece și în rândul lor sunt câțiva, cari propovăduiesc astfel de învățături dezastruoase pentru suflete. Acestora, înarmându-se cu armele credinței adevărate le spune învățătura Evangheliei lui Hristos, sublimitatea ei, universalitatea și progresul Bisericii catolice, căci toate ereziile își au un rășărit și apus — vieță de scurtă durată — dar Biserica totdeauna a rămas neînvingă de „porțile iadului”.

Dând tuturor binecuvântarea arhierescă, îndemnându-i pe toți să urmeze căile Domnului, Arhiepiscopul și-a exprimat marea mulțumire de a fi venit în mijlocul credincioșilor aparținători bisericii „Calvaria”, pentru a întări propagarea cuvântului lui Hristos făcută de cucernicul paroh local pâr. Petru Domșa.

Iar ca premiu pentru selecta conducere a parohiei și ca o renumerație bine meritată pentru activitatea din „*Cura animarum*” și mai ales pentru viața exemplară cu care a servit Împăratului Hristos timp de 25 ani, Excelența Sa anunță credincioșii că l-a

găsit vrednic pentru treapta de protopop onorar pe parohul *Petru Domșa*. Mare a fost bucuria credincioșilor pentru edificătoarea predică arhierescă și o satisfacție sufletească le-a cuprins sufletele pentru distincția iubitului lor păstor sufleteș. La ieșirea din Biserică, Doamna protopopeasă Letiția Domșa a oferit un frumos și bogat buchet de flori Prea Sfinției Sale.

Dela biserică până la casa parohială Excelența Sa a fost petrecut de toți credincioșii, în cântecele tanfarei „*Soimilor Carpaților*” - Mănaștur, fiind asaltat de marea număr al celor cari voiau să-i sărute sfințita Dreaptă.

Ico.

Viața spirituală. În preajma Sfințelor Paști, credincioșii noștri au avut mângâierea să se bucure de o rară prosperare spirituală, tinându-se, cu ocaziunea Anului Sfânt, exerciții spirituale pentru popor.

Exercițiile spirituale au avut loc în zilele de 17—21 Aprilie. A predicat Ilustratarea Sa Pâr. prepozit *Dr. Octavian Domida*, vicarul general episcopal. Venerabilul prelat cu obicinuita sa competență a trecut în revistă momentele mai însemnate din viața lui Isus. Femeia samarineancă, vînderea orbului din naștere, iertarea Mariei Magdalena, înființarea sf. Euharistii, sf. Patimi și a. cari sunt expresia bunătații lui Dumnezeu pentru cei ce alegă cu credință iubire și speranță și prin fapte bune sub scutul Lui. În oglinda faptelor evanghelice, venerabilul predicator, aspru dar cu bunătațe și părintește a dat o mulțime de sfaturi folositoare și edificatoare pentru suflete. Consecințele au fost, că zilnic, la scaunele de mărturisiri era mare aglomerație, iar numărul celor ce se cuminecau, era de câteva sute. Aceasta în biserică catedrală. În primele 3 zile din săptămâna mare, studenții dela Academia de Teologie încă au avut exerciții spirituale, conduse de pâr. I. Bodocan, călugăr jezuit, un octogenar totuși tînăr în puterea de muncă în viața Domnului, străduințele și oboseala căruia au fost încununată cu mari succese spirituale.

În săptămâna Patimilor, Luni și Miercuri, dimineața la orele 7, s'a oficiat sf. Liturgie, la care credincioșii mărturisii s'au cuminecat. La orele 9 a. m. s'a servit slujba sf. Ceasuri, iar la orele 6 p. m. Vecernia, împreună cu sf. Liturgie a Înainte Sfințitelor. Marți, în 23 Aprilie, sărbătoarea sf. Gheorghe, dimineața s'au servit două sf. Liturgii, la 7 și 8 a. m. iar la 10 a. m.

inseratul împreună cu sf. Liturgie a sf. Ioan. La 6 p. m. s'a oficiat Dupăcinarul mare.

Joi, în 25 Aprilie, la orele 7 dimineața, prima Liturgie și cuminecare. La 9 a. m. Inseratul împreună cu Liturgia arhierescă a sf. Vasile. Cu această ocazie, Excelența Sa Episcopul, a hirotonit între lectori pe următorii clerici: Cicoară Ilarie, din anul IV, Bezeriță Teodor, Butur Octavian, Cerghi Teodor, Cernucan Teodor, Dulău Emil, Filip Ioan, Goga Ilie, Mara Aurel, Pop Alexandru, Pop Augustin, Pop Octavian, Setel Aurel, Sasu Ilie, Tarța Silviu și Vasiu Vasile din anul III.

La sfârșitul Sf. Liturghii, s'a consacrat sf. Mir pentru întreaga dieceză, și pentru Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș, iar după aceasta, Excelența Sa Episcopul a spălat și sărutat picioarele la 12 teologi din anul IV.

La orele 6 p. m. a început slujba sfințelor și măntuitoarelor Patimi, cu citirea celor 12 Evanghelii, dintre cari, prima a citit-o Prea Sfinția Sa Episcopul.

Vineri, 26 Aprilie, la orele 9 a. m. s'a făcut slujba sfințelor Ceasuri împărătești. La orele 6 p. m. vecernia, urmată imediat de Prohodul Domnului Hristos, pontificând Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul. Responsoriile le-a dat corul soc. „Sf. Maria”. Mormântul Domnului a fost plasat în fața altarului catedralei: frumos și impresionant împodobit, de către zeloasele doamne-membre ale Reuniunii. S'a expus și Sf. Euharistie. Patru soldați au păzit încontinuu mormântul. Obișnuita și proiectata procesiune cu sf. Sacrament nu s'a făcut, din cauza timpului nefavorabil, ci aceasta s'a făcut numai în jurul mormântului.

După Prohod a predicat Părintele Dr. Titus Malaiu, profesor de Teologie. Cu expresii impresionante și cuprinzătoare, a făcut să treacă prin fața ochilor minții credincioșilor din biserică arhiplină, toate scenele celei mai marii tragedii din lume: „Patima și moartea de pe lemnul Crucii a Domnului Hristos”, calvarul Lui, care trebuie să ne determine, ca și noi să murim păcatului, și să înviem, lăpădând haina omului vechiu, și îmbrăcând aceea a omului nou, în lumina Invierii Domnului, care a suferit atâta pentru răscumpărarea noastră.

Sâmbătă, 27 Aprilie, dimineața la orele 9 s'a oficiat Liturgia sf. Vasile împreună cu Inserat și cântările lui Moise. A servit Reverendisimul canonic Dr. Victor Bojor. La orele 12 noaptea slujba Invierii. S'a făcut procesiunea condusă de Prea Sfinția Sa Episcopul Iuliu, pe străzile: Regina Maria, Piața Unirii, Universității, I. C. Brătianu și Gh. Dima. În cursul procesiunii fanfara militarilor și corul teologilor au cântat imnul „Hristos a înviat”. După

aceasta, în catedrală imensă mulțime a credincioșilor a sărutat sf. Cruce oferită de Prea Sfinția Sa Episcopul, sf. Icoană a Invierii și Evangelia. Slujba Invierii s'a terminat la orele 3 din noapte.

Duminecă, 28 Aprilie. Ziua luminată a Invierii. La orele 9 a. m. s'a oficiat Liturgia solemnă arhierescă, pontificând Excelența Sa Episcopul, anturat de soborul de preoți, compus din toți canonicii. Sf. Evangelia s'a citit în 8 limbi: românește: Prea Sfinția Sa Episcopul; grecește Ilustritatea Sa Dr. Octavian Domide; latinește: Revs. Dr. Victor Bojor; francezește: Revs. Ion Agârbiceanu; italiană: Cl. Dr. Virgil Bălibanu; germană: Revs. Dr. Gheorghe Vidican; maghiară: M. On. Dr. Ioan Hăndrea; engleza; On. E. Precup și iarăși românește; Cl. Dr. Emilian Lemenyi.

Predica a rostit-o Prea Sfinția Sa Părintele Episcop. A început cu creștinescul și mângâietorul salut „Hristos a înviat!”. Evocând scene din patimile Domnului, ale căror punct culminant a fost moartea rușinoasă de pe lemnul Crucii și așezarea în mormânt, marele Păstor, conform Scripturilor, a vestit biruința lui Hristos asupra morții și învierea Lui glorioasă la 3 zile, așa cum Singur a prezis. Invierea lui Hristos a adus lumină, mângâiere, dar, tuturor creștinilor, și pecetluirea împăcării cu Dumnezeu a neamului omenesc. Prin cuvinte emoționante și expresive Prea Sfinția Sa Episcopul a vestit și împărtășit tuturor bucuria, ce o aduce învierea Domnului în sufletele tuturor claselor sociale. Isus înviat din morți, s'a arătat apostolilor, când le-a zis „Pace vouă!” Dela aceste dumnezeiești cuvinte, Arhiepiscopul a trecut la pacea lumii de astăzi, care se clatină, contra căreia în ascuns, se pregătesc atentate, când se preconizează pe față desarmarea, iar în secret, toate statele se înarmează cu asiduitate. Ori, în această situație, bărbații luminați dela conducerea marilor state, caută soluții, țin conferințe și întruniri, pentru a asigura pacea și a evita războiul, însă toți au ajuns la o unică aserțiune, o singură soluție: reîntronarea și reintroducerea în viața omenirii a selectelor principii din Evangelia lui Hristos. Bărbați distinși ca: Mussolini, ducele Italiei, Laval ministrul de externe al Franței, Mac Donald și Sir John Simon premierii englezi, Roosevelt din America ș. a. toți au spus și declarat, că pacea nu va fi asigurată, decât întorcându-se toată lumea la Evangelia lui Hristos, la principiile Bisericii creștine (catolice). Alte soluții sunt neavenite și ineficace.

Prea Sfinția Sa Episcopul după o documentată și argumentată susținere a rolului Bisericii în viața neamurilor și la men-

ținerea păcii, prin expresii părintești și pline de dragoste. a încheiat prin a da arhierasca binecuvântare credincioșilor — cari din cauza insuficienței spațiului, erau foarte numeroși și în fața bisericii — și celor din familiile lor, cari din cuvioase cauze n'au putut participa la sf. Liturgie.

Răspunsurile la sf. Liturgie au fost date de excelentul cor al reuniunii „Sf. Maria” de sub conducerea dlui prof. Caranica.

La orele 6 p. m. s'a oficiat Vecernia. Evangelia s'a citit în aceleași limbi; iar la sfârșit: sărutarea Crucii oferită de Prea Sfinția Sa Episcopul, icoanei Învierii și Evangheliei.

Luni, 29 Aprilie, a doua zi de Paști, la Liturgia solemnă a pontificat și predicat Ilustritatea Sa Dr. Octavian Domide, prepozit, vorbind despre importanța Învierii pentru Creștinism; iar a treia zi de Paști a predicat Păr. Dr. Augustin Paul, secreatur episcopesc.

Menționăm, că a doua zi de sărbătoare Prea Sfinția Sa a oficiat sf. Liturgie, asistat de Părintele Dr. Virgil Bălibanu și Gavril Iagăr, în capela de nou transformată a Căminului „Sf. Maria” și a Școalei de Menaj „Sf. Tereza”. a Congregației noastre de Surori. În prezența tuturor surorilor, candidatelor și studentelor, cari au rămas aici și de Sfintele Paști, Prea Sfinția Sa a ținut și aici o grandioasă cuvântare, dând neperitoare povețe sufletelor candide, cari s'au jertfit lui Isus. (ico).

Sărbătorirea zilei de 10 Maiu.

Comemorarea triplului eveniment în istoria națională, legat de ziua de 10 Maiu, anul acesta încă s'a sărbătorit cu fastul cuvenit.

În biserica noastră catedrală, la orele 8 dimineata, în prezența Excelenței Sale Episcopului Iuliu, s'a oficiat de către 3 canonici, Te-Deum-ul obișnuit, în cadrele căruia corul teologilor a cântat „Imnul Regal”.

La orele 10 au început defilările. Tribunele au fost montate în fața Teatrului Național. Au participat toate autoritățile bisericesti, civile și militare, în înaltă ținută de rigoare.

Au defilat toate unitățile militare premilitare, foștii voluntari, etc. Festivitățile au decurs într'o măreață atmosferă sărbătorească, cerută de însemnătatea zilei.

După defilare au fost recepțiile oficiale la Prefectura județului.

După masă, la orele 4, la Teatrul

național s'a desfășurat un frumos și bogat program artistic-literar, pregătit și executat de elevii școalelor locale.

† Dr. Grigorie Gh. Comșa

Sâmbătă, în 25 Maiu a. c. la orele 10 dim. a încetat din viață, în etate de 46 ani, P. S. Sa Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul ortodox al Aradului, unul dintre cei mai destoinici mântuitori ai condeiului românesc și dintre cei mai distinși literați ai Bisericii române ortodoxe, prin moartea căruia Eparhia Aradului, Neamul și Biserica-soră a îndurat o foarte grea pierdere. Funerariile au avut loc Marți, în 28 Maiu a. c. când rămășițele pământești ale defunctului episcop au fost transportate din catedrala din Arad și așezate spre odihna vecinică la Mănăstirea din Hodoș-Bodrog, în prezența unui numeros public de preoți, în frunte cu P. S. Sa Mitropolitul Bălan și laici, în frunte cu dl. Ministru Al. Lapedatu.

Adânc emoționați, în fața catafalcului Arhierelui Dr. Grigorie Gh. c. Comșa, transmitem Eparhiei învăduvite sincerile noastre condoleanțe, iar Arhierelui adormit îi zicem un călduros *Odihnească în pace!*

Publicațiune

În ziua de 12 Iunie a. c. orele 11 a. m. curatoratul parohiei române unite din Fildul de sus, va ține licitație publică minuendă la sediul oficiului parohial cu oferte închise și sigilate pentru dărea în întreprindere a construirii bisericii gr. catolice.

Deodată cu oferta se va depune și o garanță de 5% în numerar, sau efecte garantate de stat în valoarea lor de curs, după valoarea devizului de Lei 914.208.

După deschiderea ofertelor se va publica rezultatul și se va proceda imediat și la o licitație orală.

Planurile, devizul, condițiunile speciale și generale, se pot vedea în orice zi la oficiul parohial din Fildul de sus.

Fildul de sus, la 22 Maiu 1936.

Man Ioan   Ghițiu Vasile
primcurator   paroh

Rânduiala Iertării celei mari sau a Jubileului se poate comanda — acolo, unde este nevoie și câteva exemplare, peste cele trimise aceluși Nrul 18—19 al Curierului Creștin — la **Librăria și Tipografia Diecezană**, Cluj, str. Regina Maria Nr. 10, trimițându-se prețul și spesele de porto în prealabil. Prețul unei broșuri este 3 Lei; porto 5 Lei până la 10 exemplare. Pentru comanda de cel puțin 25 exemplare, *nu se va socoti porto a parte.*

Librăria Diecezană Cluj.

Aducem la cunoștința Prea Onorabelor Oficii protopopești și parohiale, că avem în depozit și putem expedia toate imprimările prescrise prin veneratul ordin circular de sub Nr. 4185 1932 — pentru unificare impuse tuturor oficiilor protopopești și parohiale ale eparhiei de Cluj—Gherla.

Imprimările și prețurile lor sunt următoarele:

I.	
Socoteli [cont de gestiune] coala 1, de înveliș	4 Lei
Socoteli [cont de gestiune] coala 2, venituri	3 "
Socoteli [cont de gestiune] coala 3, cheltuieli	3 "
Bugetul	4 "
Inventarul	3 "
Registrul de cassă.	2 "

Exemplarul de casă (pentru oficiul parohial) din socoteli ce este un volum compactat, costă suma coalelor compactate după dorință + prețul compactării, ce face la exemplar 60—65 Lei.

Ziarul de cassă compactat asemenea face suma prețului coalelor compactate + prețul compactării, ce la exemplar face 40—45 Lei.

II.

Form. 1. Proces verbal pentru vizitația canonică a oficiului portopopesesc

(numai pentru trebuințele celor ce sunt delegați de Ordinariat pentru a face vizitația canonică). 2 Lei

Form. 2. Proces verbal pentru vizitația canonică a oficiului parohial (numai pentru protopopi) coala 2 Lei

Form. 3. Informațiuni despre preoții deficienți, sau în disponibilitate, domiciliați pe teritoriul protopopiatului și despre preoții profesori sau din alte slujbe, — (numai pentru oficiile protopopești). coala 2 Lei.

Form. 4. Informațiuni despre văduvele și orfanii de preoți domiciliați pe teritoriul protopopiatului (numai pentru oficiile protopopești), coala 2 Lei.

Form. 5. Datele statistice despre taria parohiei, coala 4 Lei.

Form. 6. Datele statistice despre starea protopopiatului (numai pentru oficiile protopopești) coale 2 — 20 Lei.

III.

Registrul funcțiunilor preoțești, coala 3 Lei.

Exemplarul compactat respectiv broșat din registrul de funcțiuni, costă din 10 coale 35 Lei, iar din 15 coale 50 Lei.

Imprimările dorite se expediază dacă se trimite suma prețului înainte + 20 Lei pentru ambalaj și taxele de expediție, ori — la dorință — și cu ramburs.

Direcțiunea Librăriei Diecezane.

Croitorie

pentru preoți și civili

IOSIF BUNEA

CLUJ, Regina Maria 10. (Lângă Catedrală)